

PEADIREKTOR

OTSUS

07.11.2005.a nr 52-KO

Koondumisele nr 32/2005 OÜ VKG Energia/Fortum Termest AS osa loa andmine

Koondumine

27.10.2005.a esitas OÜ VKG Energia Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt OÜ VKG Energia omandab vastavalt 24.10.2005.a sõlmitud müügilepingule Fortum Termest AS osa, mis koosneb organisatsiooniliselt iseseisvast ja terviklikust üksusest, mille kaudu Fortum Termest AS toodab, jaotab ja müüb elektrienergiat ja soojusenergiat Kohtla-Järve linnas Järve linnaosa territooriumil (edaspidi nimetatud Ettevõtte). Ettevõtte koosseisu kuuluvad soojuselektrijaam ning elektrienergia ja soojusenergia tootmiseks, jaotamiseks ja müügiks vajalik infrastruktuur. Nimetatud tehingu tulemusena omandab OÜ VKG Energia valitseva mõju Ettevõtte üle konkurentsiseaduse (KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 27.10.2005.a OÜ VKG Energia ja Ettevõtte koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja või tema osa üle, ja ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitsev mõju. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks OÜ VKG Energia ja Ettevõtte.

OÜ VKG Energia on Viru Keemia Grupp AS-i kontserni kuuluv äriühing, kelle tegevusaladeks on soojusenergia tootmine ja müük ning elektrienergia tootmine. Äriühingu koosseisu kuuluvad Kohtla-Järve soojuselektrijaam ning soojusvõrgud soojusenergia edastamiseks.

Fortum Termest AS koosseisu kuuluva Ettevõtte tegevusaladeks on soojus- ja elektrienergia tootmine ja müük. Ettevõttel on soojuselektrijaam ja soojusvõrgud soojusenergia edastamiseks.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed kokku ületavad 500 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise ülemaailmne käive ületab kummalgi 100 miljonit krooni ning ettevõtja, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis.

OÜ VKG Energia 2004.a majandusaasta käive oli 16,4 miljonit krooni, kogu kontserni käive – 713,8 miljonit krooni.

Fortum Termest AS-i poolt võõrandatava Ettevõtte 2004.a majandusaasta käive oli 117,7 miljonit krooni ja tema äritegevus toimub Eestis.

Seega kuulub OÜ VKG Energia ja Ettevõtte koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Antud koondumise osalised tegelevad soojus- ja elektrienergia tootmise ja müügiga.

Elektrienergia müük

Kohtla-Järve linna Järve linnaosas tegelevad elektrienergia müügiga kaks võrguettevõtet: AS Eesti Energia tütarettevõtte OÜ Jaotusvõrk ja Ettevõtte.

Energiaturu Inspeksioon on oma 18.06.2004.a otsusega nr 119-TP/EITS Fortum Termest AS-le määranud teeninduspiirkonna, mis asub Kohtla-Järve linna Järve linnaosast läänes asuvas tööstusrajoonis. Ettevõtte elektrienergia müügimaht oli 2004.a 60 GWh ning turuosa selles piirkonnas 100%.

Vähesel määral müüb elektrienergiat oma kontserni ettevõtjatele ja Ettevõttele ka OÜ VKG Energia, kuid tema poolt toodetava elektrienergia müük ei ole reguleeritud Energiaturu Inspeksiooni poolt. OÜ VKG Energia ei oma iseseisvat müügipiirkonda.

Seega tegutseb Kohtla-Järve linna Järve linnaosast läänes asuvas tööstusrajoonis elektrienergia müügi kaubaturul ainult üks koondumise osaline, kelleks on Ettevõtte.

Soojusenergia (tööstuslik aur) müük

Kohtla-Järve linna Järve linnaosas tegeleb tööstusliku auru müügiga põhiliselt Ettevõtte, kelle müügimaht 2004.a oli 296 GWh, millest 53% müüdi Viru Keemia Grupp kontserni kuuluvatele ettevõtjatele.

OÜ VKG Energia auru tootmise maht oli 2004.a 843 MWh, mis tarbiti põhiliselt kontsernisiseselt.

Seega tegutseb Kohtla-Järve linna Järve linnaosas tööstusliku auru müügi kaubaturul ainult üks koondumise osaline, kelleks on Ettevõte.

Koondumise osaliste auru torustikud on ühendatud ja võimalik on vastastikune varustamine tööstusliku auruga.

Soojusenergia (küttesee) müük

Küttesee (kaugkütte) müük on reguleeritud kaugkütteseadusega ja kohaliku omavalitsuse poolt määratud kaugküttepõhise piirkonnaga, mis käesoleval ajal on kehtestatud Kohtla-Järve Linnavolikogu 22.12.2004.a määrusega nr 88. Kaugkütte hinda reguleerib Energiaturu Inspeksioon, kes kehtestab piirhinna.

OÜ VKG Energia koosseisu kuuluvad AS-lt Kohtla-Järve Soojus omandatud Kohtla-Järve soojuselektrijaam ning soojusvõrgud kaugkütte edastamiseks. Ettevõte varustab soojusenergiaga Järve linnaosa tarbijaid, sealhulgas elanikke ja tööstusettevõtteid.

Ettevõte omab samuti oma soojuselektrijaama ja soojusvõrke ning varustab kaugküttega ainult Järve linnaosas paiknevat tööstusettevõtteid, elanikele soojusenergiat ei müüda. Ettevõte müüb 40% soojusenergiast Viru Keemia Grupp kontserni ettevõtjatele.

Kaugkütte võrgustik kuulub peamiselt OÜ-le VKG Energia, vähemal määral Ettevõttele. Koondumise järgselt mõlemad võrgustikud ühendatakse. Koondumise osaliste majandustegevus on juba käesoleval ajal tihedalt seotud, kuna Ettevõte kasutab soojusenergia tootmiseks generaatorgaasi, mis edastatakse Viru Keemia Grupp kontserni kuuluva ettevõtja poolt torujuhtme kaudu Ettevõttele. Generaatorgaasi põletamisel saadav soojusenergia edastatakse aga suures osas Viru Keemia Grupi kontserni kuuluvatele ettevõtjatele.

Mõlema koondumise osalise turuosa oma kaugküttepõhises piirkonnas on 100%.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 2 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turgu valitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 15 tähenduses on olulist vahendit, sealhulgas loomulikku monopoli omavaks ettevõtja, kelle omandis, valduses või opereerimisel on võrgustik, infrastruktuur või muu oluline vahend, mida teisel isikul ei ole võimalik või ei ole majanduslikult otstarbekas dubleerida, kuid millele juurdepääsuta või mille olemasolul ei ole võimalik kaubaturul tegutseda.

Mõlemad koondumise osalised on juba koondumise eelselt oma kaugkütte teeninduspiirkonnas loomulikku monopoli omavad ettevõtjad 100%-lise turuosaga, kuna nad mõlemad omavad võrgustikku küttesee edastamiseks, kus ei ole võimalik teiste ettevõtjatega konkureerida. Soojusenergia ostjatel ei ole võimalik ühe võrgustiku olemasolul valida teist kaugkütte ettevõtjat, kuna dubleeriva võrgustiku ehitamine ei ole majanduslikult otstarbekas.

OÜ VKG Energia omandab Ettevõtte soojuselektrijaama ja kaugkütte võrgustiku ning talle kuuluvad koondumise järgselt mõlema koondumise osalise võrgustikud ja selle kaudu Kohtla-Järve linna Järve linnaosa kaugküttega varustamine. Kaugkütte teeninduspiirkond ja hinnakujundus on reguleeritud kohaliku omavalitsuse ja Energiaturu Inspeksiooni poolt. Koondumise tulemusel ei muutu turupositsioon ei kaugkütte, tööstusliku auru ega elektrienergia müügi kaubaturul Kohtla-Järve Järve linnaosas. Arvestades koondumise osaliste seisundit ei esine antud koondumise puhul KonkS § 22 lg 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba OÜ VKG Energia ja Fortum Termest AS osa koondumisele.

Käesolevale otsusele saab esitada kaebuse Tallinna Halduskohtusse 30 päeva jooksul selle teatavakstegemisest arvates (Halduskohtumenetluse seadustik § 9 lg 1).

Peeter Tammistu